

Η αντιμετώπιση ενός παιδιού στην επικήδεια τελετή

[Ορθοδοξία / Ποιμαντική](#)

[Μαρία Δημητριάδου, παιδαγωγός](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2b6ci6b>]

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στο παιδί να θρηνήσει ελεύθερα, χωρίς να ασκείται πίεση. Είναι σημαντικό να κατανοήσει πως όλα αυτά τα συναισθήματα είναι φυσιολογικά τόσο για το ίδιο όσο και για τους γύρω του. Γι' αυτό, και τα λοιπά μέλη της οικογένειας δε θα πρέπει να αποφεύγουν να θρηνήσουν το νεκρό μπροστά στο παιδί, για να μη το επιβαρύνουν συναισθηματικά. Μία τέτοια συμπεριφορά μπορεί να έχει αντίθετα αποτελέσματα, καθώς το παιδί πιθανόν να λαμβάνει το μήνυμα πως δεν στεναχωριούνται για τον εκλιπόντα. Επίσης, είναι πολύ ευεργετικό για το ίδιο, από νωρίς, να αισθανθεί τη σημασία που έχουν τα δάκρυα όπως και το να αισθάνεται άνετα με τα θλιβερά του συναισθήματα, χωρίς να τα θεωρεί ένδειξη αδυναμίας[51].

Τις πρώτες ώρες του θανάτου σε ένα σπίτι, τις περισσότερες φορές μέσα στην ταραχή που δημιουργείται, τα παιδιά ξεχνιούνται. Είναι απαραίτητο όμως να βρίσκεται δίπλα στα παιδιά ένα όσο το δυνατόν πιο κοντινό τους και ψύχραιμο άτομο. Το παιδί πέρα από την ανάγκη του να εκφραστεί με δικά του λόγια για το γεγονός που συνέβη και για το πώς αισθάνεται, κρίνεται απαραίτητη και η συμμετοχή του σε όλες τις διαδικασίες της κηδείας. Το παιδί φυσικά δεν πιέζεται για αυτήν την απόφαση, απλώς ενθαρρύνεται. Η συμμετοχή συμβάλλει πολύπλευρα στη διεργασία του πένθους, βοηθώντας το παιδί να βγει πιο ομαλά από αυτό.

Όσο ο νεκρός βρίσκεται στο σπίτι, το παιδί μαζί με τον συμπαραστάτη-ενήλικα, προετοιμασμένο κατάλληλα, μπορεί να προσεγγίσει το νεκρό σώμα. Τα περισσότερα παιδιά, αναρωτιούνται με τι μοιάζει ο θάνατος και τι γίνεται όταν κάποιος πεθαίνει, που πηγαίνει, αν έχει ανάγκες. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να καθησυχάσει τα παιδιά, κυρίως όταν δεν έχουν αποκτήσει μία υγιή εικόνα θανάτου. Ο ενήλικας θα πρέπει να εστιάζει στην ηρεμία και στη γαλήνη του θανάτου, καθώς και την καλή κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο εκλιπών (όπως για παράδειγμα η γιαγιά ευτυχισμένη κοντά στο Χριστό, κοντά στον σύζυγό της).

Στη συνέχεια, η επικήδεια τελετή συνιστά τόσο για τους ενήλικες όσο και για το παιδί, τον καλύτερο τρόπο αποχαιρετισμού του νεκρού. Η σύγχρονη ψυχολογία έχει διαπιστώσει πως η ομαλή διαδικασία αποχωρισμού του νεκρού είναι κρίσιμη για την ψυχική και συναισθηματική ανάπτυξη του ανθρώπου[52], και συνεπώς απαραίτητη. Αρχικά, ο χώρος τέλεσης της επικήδειας ακολουθίας, η εκκλησία, συνιστά για το παιδί ένα οικείο περιβάλλον, μέσα στον οποίο πιθανότατα το ίδιο

έχει βιώσει την επικοινωνία με τον Κύριο μέσω της προσευχής. Αυτό διευκολύνει το παιδί να εναποθέσει τον πόνο και τη θλίψη του στον Θεό με τον ίδιο τρόπο. Ακόμη, συνιστά ένα χώρο, που υπενθυμίζει την ελπίδα της Αναστάσεως, γεγονός που μπορεί να καταπραΰνει τον πόνο του παιδιού, σύμφωνα με την πνευματικότητα και την προπαρασκευή του. Επιπλέον, η κηδεία παραχωρεί πλαίσια ελεύθερης έκφρασης του συναισθηματικού φόρτου που προκαλεί η απώλεια, μέσα σε ένα κλίμα πένθοντων, επιτρέποντας και στο παιδί να θρηνησει ελεύθερα. Το γεγονός, επίσης, αποχωρισμού του νεκρού μέσα στην κοινότητα αδελφών που ζεσταίνει και θερμαίνει τους πένθοντες, συμβάλλει ευεργετικά στη διαχείριση της θλίψης.

Μέσα στο παραπάνω κλίμα συντελείται και ο τελευταίος ασπασμός του νεκρού, δίνοντας την ευκαιρία στο παιδί να αποχαιρετήσει για πάντα το αγαπημένο του πρόσωπο. Για το σημείο αυτό, οι ενήλικες θα πρέπει να έχουν προειδοποιήσει ή υπενθυμίσει στο παιδί τη διαφορά θερμοκρασίας που θα αισθανθεί με τον ασπασμό του κρύου νεκρού προσώπου. Συγκεκριμένα, μπορεί να επισημανθεί πως η ψυχρότητα είναι το σημάδι του θανάτου. Η ζωή είναι ζεστή ενώ ο θάνατος ψυχρός. Το παιδί, ακόμη και μικρής ηλικίας, δύναται να μην τρομοκρατηθεί, καθώς διαθέτει την εμπειρία ζεστών και κρύων πραγμάτων[53]. Ο τελευταίος ασπασμός συμβάλλει στην διαδικασία κατανόησης του θανάτου και αποδοχής της πραγματικότητας από το παιδί. Τέλος, σ' αυτό συνδράμει και η διαδικασία της ταφής. Ωστόσο, το σημείο αυτό συνήθως δυσκολεύει τα παιδιά, καθώς δημιουργείται μία αντίφαση μεταξύ του τελετουργικού ταφής και της πίστης στη μετά θάνατον ζωή. Ο συμπαραστάτης του παιδιού, στην περίπτωση αυτή, θα μπορούσε να υπενθυμίσει ή να εξηγήσει πως ο άνθρωπος αποτελείται από το σώμα και τη ψυχή του. Το σώμα μπαίνει στη γη, επιστρέφει σ' αυτήν και διαλύεται, ενώ η ψυχή ελεύθερη πηγαίνει κοντά στο Χριστό[54].

[Συνεχίζεται]

[51]π.Φάρος, Φ. (1988),, σελ.271-2

[52]π. Φάρος, Φ. (1988), σελ. 166

[53]f.Bloom, A. (2013). Η απώλεια ενός οικείου προσώπου. (http://imverias.blogspot.gr/2013/08/anthony-bloom_30.html, τελευταία ανάκτηση 12/04/16)

[54]Παππά, Β. (2014).*Ποιμένας, πένθος και παιδιά ,Ο ρόλος του ποιμένα και η διαχείριση του πένθους στα παιδιά.*(http://nefthalim.blogspot.gr/2014/03/blog-post_835.html, τελευταία ανάκτηση 10/04/16)

<http://bitly.com/2aYZVMK>